

College van burgemeester en schepenen

Besluit

Bespreekpunt (B-punt)

GOEDGEKEURD

Zitting van 6 oktober 2022

SAMENLEVEN

Getekend door

68

2022_CBS_02483

Energiecrisis en het risico op energiearmoede -
Goedkeuring

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Thomas Vints, burgemeester; de heer Werner Janssen, schepenen; de heer Jean Vanhees, schepenen; mevrouw An Moons, schepenen; de heer Patrick Witters, schepenen; mevrouw Jessie De Weyer, schepenen; de heer Tijs Lemmens, schepenen; mevrouw Ann-Sofie Vanoverstijns, schepenen; de heer Luc Vrijdaghs, algemeen directeur; de heer Stijn Joris, algemeen directeur wnd.

Beschrijving

Aanleiding en context

Het Social Respons team (SRT) werd in het leven geroepen bij het begin van de coronacrisis. Dit overlegorgaan wil gepast en in overleg met betrokken actoren reageren op maatschappelijke tendensen en uitdagingen die door het middenveld gesignaleerd worden. Na de coronacrisis zijn de samenkomsten gereduceerd tot 1 keer om de twee maanden met een thematisch invulling van de agenda. We hebben een vaste kern van medewerkers vanuit dienst Samenleven, Sociale dienst, dienst Jeugd en Sport en onze externe partner Saamo. Per thema zullen we deze kern aanvullen met relevante stadsdiensten en partnerorganisaties.

Het SRT besprak op 30 juni 2022 de stijgende prijzen op vlak van energie, de impact ervan op veel gezinnen en het risico dat zij hierdoor in armoede terechtkomen. Energiearmoede is dan

ook een thema dat iedereen in de samenleving, met of zonder een beperkt budget, bezighoudt. Er is een algemene bezorgdheid en angst voor wat nog gaat komen. Niet enkel de prijs van energie en water, maar de algemene prijsstijgingen bezorgt mensen kopzorgen.

Argumentatie

Als lokaal bestuur heb je weinig/tot geen invloed op de prijsstijgingen. We kunnen wel inzetten op het correct en volledig informeren van inwoners. En ondersteuning bieden om te besparen en gebruik te maken van premies en financiële tegemoetkomingen.

Wat doen we al?

Het OCMW zet binnen hun dienstverlening in op de bestrijding van energiearmoede. Zo is er een LAC (lokaal adviescommissie) energie (elektriciteit en aardgas) en een LAC water. Sinds 2020 merkten we een daling in het aantal dossiers aangeleverd door de externe partners (fluvius en watergroep) ten gevolge van de coronacrisis.

Cijfers LAC:

LAC Water:

- Jaar 2020: 1 LAC-vergadering, 25 dossiers/jaar, geen afsluitingen
- Jaar 2021: 4 LAC-vergaderingen, 66 dossiers/jaar, geen afsluitingen
- Jaar 2022: 2 LAC-vergaderingen, 31 dossiers + nog 1 geplande vergadering in novembervoorzien
- Opmerking: Sinds 01/01/2020 is er voor de waterlevering een debietbegrenzing mogelijk.

LAC energie:

- Jaar 2020: 2 LAC-vergaderingen, 42 dossiers/jaar, geen afsluitingen
- Jaar 2021: 5 LAC-vergaderingen, 113 dossiers/jaar, geen afsluitingen
- Jaar 2022 : 5 LAC-vergaderingen, 102 dossiers + nog 3 geplande vergaderingen: in okt, nov en dec 2022 (mogelijk met telkens 25 dossiers per LAC-vergadering)

De financiële dienst heeft in kader van steunverlening voor energie in de winterperiode 2021-2022, 12 dossiers minimale aardgaslevering behandeld (enkel voor cliënten met een budgetmeter). Daarnaast waren er 4 dossiers steunverlening voor budgetmeters elektriciteit en aardgas. Ander cijfermateriaal is moeilijker uit te zuiveren gezien veel onder de noemer covid-middelen werden afgeboekt.

In september merkt Fluvius opnieuw een stijging in het aantal dossiers per LAC. Voorlopig wordt er geen stijging in de dossiers bij de watergroep gesignaleerd.

Daarnaast kwamen er tot op de dag van vandaag 21 meldingen op de sociale dienst binnen van personen die het moeilijk hebben om hun energiefactuur te betalen.

De maatschappelijk assistenten merken ook meer ongerustheid bij cliënten voor de stijgende (energie)prijzen.

We voorzien dat deze stijgende tendens zich nog verder zal zetten, vooral met het oog op de afrekeningsfactuur betreffende elektriciteit en/of gas (mogelijk situeren zich deze facturen rond +/- april 2023) van de particuliere dossiers die nu nog niet gekend zijn door energieleveranciers op de vrije markt, de netbeheerder Fluvius of de Lokale Adviescommissie. Ook de bezorgdheden en de rechtstreekse vraag naar steun schatten we in dat zal stijgen daar men (mogelijk zal moeten) overgaan naar duurdere en meestal variabele energiecontracten bij de leveranciers. De verwachte stijging van het aantal dossiers zal ook een personeelsimpact hebben op de sociale dienst.

Hier willen we proactief op anticiperen met volgend plan van aanpak. Dit is een aanvulling op de acties die we al reeds doen. Zo hebben we een samenwerking met Stebo voor de uitvoering van de energiescan. Dienst Wonen en Duurzaamheid bieden een dienstverlening aan om mensen te ondersteunen bij energie- woonpremies. Ook hier zal deze crisis een impact hebben op werking van de dienst.

Fasering

Dit plan van aanpak werd vorm gegeven in een samenwerking tussen de dienst Wonen, Dienst Samenleven, Dienst Communicatie en de Sociale dienst. Hierbij zal de projectmanager dienstverlening verder betrokken worden in de stuurgroep Energie. Als lokaal bestuur nemen we een informerende rol op en streven we ernaar om de complexe mogelijkheden die er zijn begrijpbaar over te brengen bij de burger. We nemen acties om alle burgers te bereiken omdat we merken dat er bij een groot aandeel van de mensen een stijgende ongerustheid is. Een breed publiek wordt getroffen door deze crisis en dreigt financieel in de problemen te komen. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor burgers die extra kwetsbaar zijn voor deze crisis. We starten dan ook met de opmaak van een communicatieplan waarin de verschillende acties worden gelinkt:

- B-magazine: Het thema energie brengen we in de aandacht. In oktober communiceren we over het sociaal tarief voor gas en elektriciteit, de stookoliecheque en de extra zitdagen. In november ligt de focus op energiebesparende maatregelen. In december geven we een overzicht van de premies.
- Social media: we herhalen informatie en brengen burgers op de hoogte van nieuwe maatregelen en beslissingen van bovenlokale overheden.
- Fysieke zitdagen: We organiseren zitdagen in het stadhuis. In september en oktober ligt de focus op de ondersteuning bij de aanvraag van de stookoliecheque (Voor iedereen die verwarmt met stookolie en propaangas in bulk). Dit is een aanvulling op de reeds bestaande dienstverlening van de sociale dienst in kader van de verwarmingstoelage (enkel na financieel en sociaal onderzoek). Tijdens deze momenten toetsen we andere noden af. We doen een tussentijdse evaluatie en bekijken de nood aan extra zitdagen dit vanuit een bredere energievraag. Dit vraagt een extra personeelsinzet van de Sociale dienst, dienst Wonen en dienst Samenleven.
- Outreachinge infomomenten: Met partnerorganisaties bespreken we de mogelijkheid om infomomenten zitdagen te organiseren op locatie. Zo willen we een doelgroep bereiken die moeilijk de stap zet naar het stadhuis. We denken aan de buurtrestaurants, de buurtwerking, armoedeverenigingen,...
- De digitale kloof overbruggen: Premies aanvragen moet vaak digitaal. Dat is niet evident voor mensen die digitaal kwetsbaar zijn. De digipunten zetten we in om de digitale kloof te overbruggen. Iedere Beringenaar kan zo in iedere deelgemeente terecht voor ondersteuning.
- Proactief aanschrijven van beschermde afnemers: Beschermde afnemers hebben recht op tussenkomsten die gelinkt zijn aan het sociaal tarief. Echter niet iedereen die dit recht heeft, is hiervan op de hoogte. In samenwerking met Stebo willen we deze mensen proactief informeren. We zoeken nog een oplossing om deze actie GDPR conform uit te voeren.
- Afstemming met sociale huisvestingsmaatschappijen: Ze zijn een rechtstreekse lijn naar de doelgroep die wij niet altijd kunnen bereiken. We bespreken hoe we samen kunnen communiceren over rechten, premies en energiebesparende maatregelen.
- Mogelijkheid voor pop-up energiemarkt onderzoeken: We zullen enerzijds informatie verstrekken en anderzijds energiebesparende materialen ter beschikking stellen. We willen hiermee een (financieel) kwetsbare doelgroep bereiken. We gaan hierover in gesprek met het armoedeforum en bekijken welke rol de verenigingen met een dienstverlenend aanbod in materiële hulp hierin kunnen opnemen.

Armoedetoets

We zijn, in samenwerking met Saamo, gestart met de testfase van de armoedetoets. Dit moet in het algemeen bijdragen tot een goede en kwaliteitsvolle regelgeving. In kader van een inclusief beleid mag regelgeving geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Het mag geen nieuwe armoede creëren. Het is daarom belangrijk dat we met een armoedebuil naar de bestaande en nieuwe te ontwikkelen regelgeving en besluitvorming kijken.

De energiecrisis dat het armoederisico vergoot en de rol die we als lokaal bestuur hierin nemen is een geschikt thema voor een eerste try-out.

Met een groep van experts (middenveldsorganisatie Saamo en ervaringsdeskundigen) in armoede bespraken we de impact van de crisis op mensen in armoede en de voorstellen die we formuleerden vanuit het SRT in samenwerking met de dienst Wonen.

Advies armoedetoets:

- De voorstellen werden positief onthaald. Algemeen willen ze wijzen op de complexiteit van deze materie. Niet alle bestaande maatregelen en premies zijn geschikt voor mensen in een financieel kwetsbare situatie. Vaak moet je een bepaald kapitaal hebben om te kunnen genieten van deze voordelen (bv: sociale leningen, stookoliecheque met een minimumafname van stookolie, renovatiepremies,). Ze vragen bij het benaderen van de doelgroep hiermee rekening te houden. Verder doen ze nog volgende voorstellen: Communicatie die we voeren moet burgers triggeren om de stap te durven zetten naar een stadhuis, loket wonen of de sociale dienst. Door de complexiteit blijft een loket nodig. Communiceren over de toegankelijkheid van stadsdiensten doet de drempel verlagen. Informeer verenigingen en doorverwijzers over rechten en mogelijkheden. Maak een draaiboek/checklist. Zij kunnen informatie overbrengen aan de achterban. Het organiseren van outreachende infomomenten werd positief onthaald.
- 1 op 2 neemt zijn rechten, waaronder sociaal tarief, niet op. Dit door het niet op de hoogte zijn van hun recht op verhoogde tegemoetkoming en/of kennis van de bijhorende voordelen. De expertengroep stelt voor om in te zetten op de 'non-take up' en de mutualiteiten te betrekken bij de communicatie en de acties (bv: aanwezigheid infomomenten, integreren met idee energiemarkt). Vanuit de mutualiteiten is er een gezamenlijk outreachend aanbod waarbij ze op infomomenten verhoogde tegemoetkoming rechtstreeks toekennen aan rechthebbenden. Deze samenwerking zullen we verder verkennen.
- Niet iedereen kan de aankoop van stookolie in 1 keer financieren. Vanuit het lokaal bestuur, lokale leveranciers aanschrijven om de mogelijkheid tot een afbetalingsplan te bekijken kan helpen om hiervoor draagvlak te krijgen.
- Een energie-alert app: We bekijken de mogelijkheid om een rubriek over energie toe te voegen aan de stadsapp. Als de burger melding krijgt over nieuwe maatregelen kan hen dit triggeren om stappen te ondernemen.

De expertengroep merkt op dat er een sterke link is met wonen en duurzaam renoveren. Ze raden een extra toetsing aan met dit als focus.

Impact op de werking

Deze acties uitvoeren vraagt extra personeelsinzet wat een impact heeft op de werkingen. We vormen een stuurgroep Energie met een vertegenwoordiging vanuit de betrokken diensten. We zijn er ons van bewust dat toegankelijke communicatie kan zorgen voor een toestroom van vragen. De werklast dienen we te verdelen over de verschillende diensten om kwaliteit van dienstverlening te garanderen. We streven naar een samenwerking met onze partnerorganisaties en verenigingen zoals Saamo, Oasis VZW (digipunten), Stebo en de huisvestigingsmaatschappijen. Zo hopen we de krachten optimaal te bundelen.

Financiële en beleidsinformatie

Financiële informatie

Vanuit bestaande samenwerkingen met partnerorganisaties werd hun betrokkenheid gevraagd. In deze samenwerking wordt geen financiële impact verwacht.

Stemming op het besluit

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen met unanimiteit

Besluit

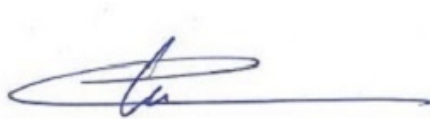
Artikel 1

Het college van burgemeester en schepenen gaat akkoord met het verder uitwerken van de concrete acties op basis van de aangeleverde adviezen vanuit de dienstoverschrijdende stuurgroep energie.

Artikel 2

Het college van burgemeester en schepenen neemt kennis van het advies van de expertengroep van de armoedetoets.

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens het College van burgemeester en schepenen

algemeen directeur
Luc Vrijdaghs

Burgemeester
Thomas Vints